**Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:**
**Brașov, piața mare Nr. 30.**

Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birourĭ de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Prețul inserțiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

**„Gazeta" iese în fiă-care dí.**

**Abonamente pentru Austro-Ungaria:**
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

**Pentru România și străinătate:**
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.

**Abonamentul pentru Brașov**
administrațiunea, piața mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

**Nr. 47.** **Brașov, Joi, 29 Februarie (12 Martie)** **1896.**

## Condeiul simbriaș.

X.

Nimic nu caracteriséză mai bine naționalismul românesc, ce inspiră pe Ionuțul Sêrbului din Șiria, decât modul cum el întotdéuna a căutat și caută sĕ scuse faptele rele și dușmănóse ale Maghiarilor, aruncând tótă vina în spinarea Românilor.

Când făcea la comanda lui Prochaska din Viena și Teschen „schițe etnografice" despre Românĭ, scriea:

...„Peste tot sinceritatea nu este privită la *Românĭ* ca o datorie, și *cel ce spune adevĕrul e luat în rîs*; **pentru Maghiarĭ însĕ, sinceritatea e o datoriă** și Maghiarul din causa sincerității sale e luat în rîs de Român". (Die Rumänen in Ungarn, Siebenbürgen etc. de I. Slavicĭ 1881, pag. 145.)

Când „învĕța pe Ardelenĭ" în „Tribuna", cum sĕ facă politică, scriea:

...„Esistențe catilinare pot sĕ devină și nobilii scăpătațĭ și necăpĕtuițĭ; ba sunt unii dintre dênșii chiar și acum; vorba e însĕ, că în Ardél **esistențele catilinare maghiare** sunt mai mult orĭ mai puțin **inofensive,** pe când **cele române,** *trăind în strînse legăturĭ cu massele poporului*, **pot sĕ devină o calamitate elementară".** („Tribuna" nr. 104 din 1884.)

In broșura „Tribuna și Tribuniștii" (1896) același condeiŭ scrie următórele:

„Acela, *care scie sĕ judece și îi cunósce pe Maghiarĭ*, trebuia **sĕ fiă convins,** că *așa numai de capul lor* nu se avêntă ei în aceste procese „monstruóse". (Procesul „Replicei" și al „Memorandului"). Ei nu și-au dat, *în suficiența lor nemeșéscă*, nicĭ-odată silința de a cunósce țéra, n'au studiat nicĭ-odată cestiunile, ce *voiau sĕ resolve*, **au fost decĭ amăgițĭ de „amicii" lor Românĭ...** (pag. 47.)

Eată cum și adĭ, după doisprediece anĭ, în care lung interval conflictul dintre Românĭ și Maghiarĭ s'a înăsprit așa de tare, Ioan Slavicĭ scie sĕ ia în apĕrare pe „nemeșii" maghiarĭ „inofensivĭ" și sĕ arunce tótă vina pentru înscenarea acelor procese monstruóse asupra „amicilor" lor românĭ.

Ceea ce e însĕ mai nostim, aceștĭ amicĭ ai „nemeșilor" ungurĭ îșĭ aveau, după Slavicĭ, „cartierul general" în Bucurescĭ; domnii Lascar Catargiu, Petre Carp, Tache Ionescu și Nicu Filipescu n'aveau alt lucru mai urgent, decât sĕ amăgéscă pe fostul ministru de justițiă Desideriu Szilagyi — care pe cât scim, nicĭ nu e „nemeș" — ca sĕ pună la cale acele procese în contra Românilor.

Și pentru ce tóte aceste?

Pentru ca sĕ fiă înlăturate trei persóne, — rĕspunde marele augur al „Tribuniștilor" dela Măgurele, — anume Eugen Brote, V. Lucaciu și Aurel Popoviciu, ér mai ales Eugen Brote, în contra căruia conservatorii din România au urzit, cu concursul d-lui Dr. Rațiu, o adevĕrată conjurațiă spre a'l discredita, ca desertor.

In acéstă conjurațiă implică el și organul nostru și „Dreptatea" din Timișóra, ca sĕ se vadă, că și aceste au contribuit la amăgirea „nemeșilor maghiarĭ inofensivĭ".

Spune apoi, că acei trei „Tribuniștĭ" — unul din ei, Aurel Popovicĭ, precum scim, s'a lăpĕdat într'aceea de tovărășiă — au idei europenescĭ pentru legea electorală europenéscă, cu care boierul ungur Banffy va avé sĕ rĕpună pe dușmanii sĕi Românĭ, că

„ei sciu sĕ privéscă lucrurile din punctul de vedere al unei mai bune organisărĭ în statul ungar și al fortificării monarchiei habsburgice și că nu concesiunĭ particulare pentru Românĭ cer ei, ci îmbunĕtățirĭ în statul ungar" *id est:* o „lege electorală europenéscă nu numai pentru Românĭ, ci pentru întregul regat al Ungariei". (pag. 91 și 95.)

Ómenii aceștia, dice mai departe, n'au putut fi înlăturațĭ, cu tóte procesele „monstruóse".

Cum ar fi și putut fi înlăturat un Eugen Brote, care n'a așteptat sĕ fiă înlăturat, — ca Ioan Slavicĭ. cel ce „nicĭ-odată n'a ținut sĕ nu fiă înlăturat", — ci a preferit a se înlătura el însu-șĭ de cu vreme și „de bună voiă" trecênd peste granițăʔ

Am scăpat dér de-o mare primejdiă, căcĭ de-ar fi fost înlăturațĭ odată Eugen Brote, cu Lucaciu și Popovicĭ „Românii *aveau sĕ devie cei mai blegĭ ómenĭ*" (pag. 47.)

Așa însĕ mai e speranță, că totușĭ vor fi ómenĭ, carĭ sĕ scie resolva conflictul dintre Românĭ și Maghiarĭ:

„Silințele de a-i înlătura *i-au desemnat și îi avem gata* pentru timpul când patria lor și neamul nostru îi vor reclama" (pag. 92.)

Cu alte cuvinte, pe aceștĭ trei ómenĭ i-a *desemnat* tovărășia „tribuniștilor" ca sĕ fiă gata, pe când îi va chiăma baronul Banffy sĕ încheie învoiala cu Românii. Dér cum amintirăm, deja unul din ei li-a dat de scire, că nu e nicĭ decum dispus a se îmbulzì la plăcintele, ce se vor împărți la mileniului unguresc, și a desavuat fórte categoric pe Slavicĭ și pe intimul acestuia Eugen Brote.

Auspiciile marei acțiuní de împăciuire a „Tribuniștilor" sunt așadér cel puțin atâta de próste, pe cât de próstă a fost pornirea guvernului ungar, care, lăsând sĕ fiă păcălit de „amicii" sĕi românĭ, a înscenat procesul Memorandului.

Dér nu numai guvernul ungar a fost păcălit, ci au fost păcălițĭ și cei ce au făcut „amicilor" sĕi „cheful" de a merge la Clușiu și de-a întra *„în marea halima, ce se numesce procesul Memorandului"*. (pag. 56.)

Nu se putea ca Ioan Slavicĭ sĕ le facă membrilor din comitet mai mare cinste, decât prin disprețul ce-l arată în broșura sa față cu ei pentru faptul, că s'au presentat la procesul Memorandului, și condamnațĭ fiind, au intrat în temniță.

Și nimic nu póte caracterisa infamele uneltirĭ ale celor din compania Slavicĭ-Brote mai mult ca stăruințele lor de-a îndemna pe membrii comitetului sĕ deserteze cu toții dela postul lor, numai ca sĕ acopere printr'asta lașitatea acelui coleg necredincios, care i-a băgat în încurcătură și apoi a luat'o la sănĕtósa, și ca sĕ facă servicii vremelnice politicei militante de partid din România, la care s'a fost înrolat acela.

Slavicĭ dice, că politica acésta de taie-fugă — Dumnedeu sĕ-o ierte — avea de scop ca toțĭ cei urmărițĭ sĕ constitue o „emigrațiune de ómenĭ ai ordinei" și sĕ continue astfel lupta din afară.

Absurditatea și nemernicia acestui plan reiese chiar și din numirea „emigrațiune de ómenĭ ai ordinei". Ei bine, ce ordine erau sĕ apere din afară aceștĭ emigranțĭ séu esilațĭ de bună voiă, cea unguréscă, orĭ cea turcéscă, orĭ cea japoneză? Orĭ că aveau sĕ céră intervenția puterilor, ca sĕ facă ordine în statul ungar? Dér atuncĭ ce s'ar fi ales de programul de împăciuire al lui Ioan Slavicĭ?

Orĭ dóră tocmai de aceea a stăruit el împreună cu tovarășii sĕi așa de mult ca membrii comitetului partidului național român sĕ curețe locul și sĕ părăséscă lupta în Ardeal, ca apoi sĕ fiă cu atât mai ușor baronului Banffy de-a face aicĭ „liniște și ordine?"

---

## Tot pentru „nemeșii" din Ardeal.

Pentru „nemeșii" din Ardeal se ivesc radele unei nóuĕ speranțe de — *chilipir*. Se vede, că darul de trei milióne florenĭ, ce-'l căpĕtaseră înainte cu un an și câteva lunĭ, l'au păpat și acum érășĭ le mai trebue ceva.

Anii trecuțĭ, când cu despăgubirea regaliilor, prin care li-s'a luat descendenților foștilor iobagĭ românĭ o avere aproximativă de 25 milióne florenĭ, ér nemeșilor ungurĭ conțĭ și baronĭ, li-s'au dat sume enorme, — ar fi fost în drept orĭ-cine sĕ crédă, că cel puțin un șir de anĭ „nemeșii"

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

## Doica.

— De *Baranzevich* K. —

(Fine)

IV.

Trecù primăvéra și venì véra cu zădufurĭ. Arborii, deși crengurоșĭ, se desvoltau minunat, câmpul verde era acoperit de florĭ pestrițe. Pasĕrile ciripeau vesel în cimiter. Cununile gătite din florĭ próspete și carĭ ajunseră de-odată cu primăvéra pe mormêntul artistului, s'au uscat și împrăștiat; mițișorul, care l'a plantat Wlassjewna, crescù repede și devenì un adevĕrat arbust. Bĕtrâna cercetă mai în tótă diua mormêntul fiului ei. Trăia la casa vĕduvei, dér puțin îșĭ făcea de lucru cu familia. Des de diminéță îșĭ pune în busunar o bucată de pâne, ese liniștit din bucătăria și merge în oraș. Ea ajunge în cimiter, când sórele rĕsăritor auresce cu radele-i piedișe vêrful turnului bisericuței și acopere crucile albe cu lumină orbitóre.

Ea se așédă sub crengile puternicului plop de lângă mormênt. Aicĭ șéde óre întregĭ, cu capul plecat, mișcându-șĭ în mod neînțeles buzele uscate. Că se rógă, orĭ vorbesce cu rĕposatul, repetând cuvintele de iubire și îndrăgire, ce 'i le spunea în copilăria lui — scie numai Dumnedeu. Dér când sórele coborî spre apus, când monumentele și crucile aruncă umbră lungă, pe drumul prăvos se póte vedé bĕtrâna mergênd spre oraș.

V.

Intr'o di aflà la mormênt mai mulțĭ ómenĭ, carĭ veniseră și mai de timpuriu, decât ea. Ómenii aduseră pietrii sure, din carĭ sĕ pregătéscă monument artistului..

Tótă diua Wlassjewna a fost fórte tristă. Se obicĭnuise mult cu liniștea, cu tăcerea sĕrbătoréscă a imperiului morții; s'a dedat cu ciripitul neconteuit al pasĕrilor și cu bâjbăitul albinelor. In acéstă di însĕ cimiterul se umplù de vocĭ sgomotóse și dure, pietrarii tăiau petrile. Sub loviturile ciocanelor pietrile sburau și cădeau în iarbă. Și asta a ținut pănă séra.

Unul din muncitorĭ începù sĕ cânte. Grierul, care în tótă dimineța se aședa pe mormêntul vecin și acolo îșĭ țirăia cântecele dulcĭ, a venit și adĭ; dér numai o singură dată îșĭ întórse căpșorul frumos spre omul necunoscut, numai un moment îl privì cu ochii lui limpedĭ și micĭ, apoi îșĭ întinse aripile și sburà.

In câteva dile monumentul s'a ispravit. Muncitorii începuseră sĕ curățe locul. Unul din ei călcà cu cismele lui grele pe salcia bĕtrânei Wlassjewna, apoi se plecà, o smulse din pământ și c'o lovitură de picior o depărtà dincolo de mormênt. Inima bĕtrânei femei se strînse dureros. Lacrimĭ îi umplură ochii, și numai târdiu după apusul sórelui, îșĭ târì către casă ostenitele membre.

VI.

Tómna, când vêntul rece aduse de către miadă-nópte plóiă, apoi zăpadă, care nu se mai topì — a murit și Wlassjevna. Ea îșĭ dete sufletul într'un colț întunecat și strîmt, unde o aședase vĕduva; a murit liniștită, cu consciința curată, și cel din urmă cuvênt, care 'i-a sburat de pe buze a fost cuvêntul plin de iubire adresat către neuitatul ei Șașa.

Au îngropat'o unde se obicĭnuesce a îngropa pe cei sĕracĭ, departe de biserică, lângă un gard negrit și de jumĕtate ruinat de plóiă și de dintele timpului. De-asupra gropei i-au pus o simplă cruce de lemn — au uitat'o.

In curênd uitară și pe artist, de-asupra mormêntului căruia se înălța un monument de marmoră, cu chipul decedatului. Vênt rece de tómnă târdiu isbesce în grilajul de fier, care scârțăe dureros. Pe treptele de piatră ale monumentului nu cresce nicĭ o flóre mirositóre, nu este pagiște verde și móle, și de jur împrejur nu se simte nicĭ cel mai mic sĕmnn de viéță; mort și rece e aicĭ totul, ca pietrile, sub carĭ zace cadavrul unui om, care în viéța lui a desteptat atâta simțĕmênt cald și fericitor. Și greu trebue, că-'i va cădé acéstă odihnă sub pietrile, carĭ îl vor apăsa de vecĭ....

**Dela țéră.**

vor fi pe pace şi nu se vor mai ridica cu nouĕ şi nóuĕ pretensiunĭ şi cerşitorii.

Dér apetitul cresce mâncând, ḑice un proverb, şi acest proverb se póte de minune aplica şi la „nemeşii“ ardelenĭ. Abia décă au trecut vre-o patru anĭ dela despăgubirea regaliilor şi la sfîrşitul anului trecut, 1895, camera le votă, drept dar de Crăciun, încă vre-o trei milióne fl.

Acum e pe cale de a se face acelaşĭ lucru. Ministrul de justiţiă Erdély, cu ocasiunea desbaterei budgetului portofoliului sĕu, a declarat adecă, că între multele proiecte de legĭ, ce le va presenta camerei în timpul cel mai scurt, va fi şi un proiect privitor la *„regularea afacerilor urbariale“*, alt proiect va presenta cu privire la *„regularea raporturilor de proprietate ale grăniţerilor“* etc. etc.

Cât pentru „regularea“ raporturilor de proprietate ale grăniţerilor, acésta putem sci dinainte ce va sĕ ḑică. Banffy a dovedit'o încă pe timpul când era fişpan la Bistriţa. De sigur, surprinderea, ce-o prepară ministrul de justiţiă prin proiectul sĕu Românilor grăniţerĭ, numai plăcută n'are sĕ le fiă, căcĭ se vor căuta şi cu asta ocasiune tóte uşiţele pentru de-a introduce în proprietatea foştilor grăniţerĭ românĭ pe tóte lichelele, pe toţĭ veneticii streinĭ. Cel puţin durerósele esperienţe din trecut, abstragĕnd dela alte consideraţiunĭ, ne îndreptăţesc la aceste presupunerĭ.

Şi mai şi este apoi aşa ḑisa „regulare a cestiunilor urbariale“. Acésta a devenit o adevĕrată vacă de muls a „nemeşilor“ ungurĭ din Ardeal. N'au fost de ajuns favorurile enorme, ce li-s'au făcut cu ocasiunea despăgubirei regaliilor pe socotéla foştilor iobagĭ românĭ; n'au fost de ajuns nicĭ milióne le, ce din bun senin li-s'au votat anul trecut: dér ca pupăză pe colac se lucréză acum la stórcerea unor nóuĕ favorurĭ pentru ei prin „regularea cestiunilor urbariale“, cu care se ocupă ministrul Erdely.

Reptila guvernamentală din Cluşiu, „Kolozsvár“, trebue că a şi simţit ceva în privinţa acésta, căcĭ în numĕrul sĕu de astăḑĭ aduce un articul întitulat *„Ardealul“*, în care din nou dă alarmă, că Ungurii din Ardeal sunt în pericul şi că trebue sĕ li-se vină în ajutor, căcĭ astfel nu vor puté duce la sfîrşit opera maghiarisărei.

„Pretindem“, ḑice fóia guvernamentală, „un ajutor radical *în privinţa regulărei raporturilor de proprietate...* căcĭ ceea ce cerem, nu cerem numai pentru noi, ci şi pentru patriă“. „Noi“, continuă fóia ungurésca, „purtăm aicĭ o *luptă grea de cucerire în interesul rassei maghiare*, ér lupta acésta o îngreunéză mult *miseria, în care ne aflăm în privinţa materială*“.

In aceste cuvinte se oglindéză destul de clar politica de căpătuire, ce se urméză din partea nemeşilor ardelenĭ sub firma „patriotismului“, în al căruia dos se ascund astăḑĭ atâţia vênătorĭ murdarĭ de interese personale.

## CRONICA POLITICĂ.

— 28 Februarie.

Din Viena i-se depeşéză ḑiarului *„Alkotmany“*, că sunt false scirile rĕspândite de foile liberale, că antisemiţii nu vor alege pe Lueger ca primar al Vienei. Din contră antisemiţii aleşĭ în consiliul comunal toţĭ au promis solemnel lui Lueger, că numai lui îi vor da *tóte voturile*. Alegerea de primar se va face în sĕptĕmâna primă a lunei viitóre.

*

In *Retz*, lângă Viena, s'a convocat din partea pressei germane creştine din Austria de jos pe ḑiua de 8 c. o mare **adunare poporală**. S'au şi adunat circa 6000 de ómenĭ şi la adunare au luat parte şi deputaţii *Lueger* şi *Stein*. Autorităţile însĕ au disolvat adunarea pe motiv, că *„se ţine sub cerul liber, ceea-ce n'ar fi permis“*. Lueger a plecat îndărăt spre Viena, între *ovaţiunile entusiaste* ale mulţimei. Din incidentul acesta de sigur se va face interpelare în Reichsrath.

*

Ministrul de esterne austriac, contele **Goluchowski**, nu a plecat la Berlin Vinerea trecută, după cum fusese plănuit mai înainte, ci alaltăerĭ, şi sosi acolo séra fiind întêmpinat de ambasadorul austriac *Szögyeny*, de personalul ambasadei şi de representanţii coloniei austro-ungare.

*

Din **Constantinopol** se depeşéză următórele: Sosirea principelui *Ferdinand* al Bulgariei se aşteptă pe ḑiua de 25 c. La sĕrbările *încoronărei* părechei imperiale rusescĭ va lua parte o deputaţiune estra-ordinară turcéscă, constătătóre din următórele persóne: *Zia*-Paşa, *Karatheodory* Effendi, *Schakir*-Paşa, *Fack* Bey, un secretar şi un adjutant. In fine se anunţă, că *Izzet*-Paşa a fost *graţiat* şi numit comandant al divisiei de cavaleriă din Aleppo.

*

In consiliul ministerial, ce s'a ţinut alaltăerĭ în Elysee, preşedintele **Faure** subsemnă numirea prinţului *Henri de Orleans de cavaler al „Legiunei de onore“*, ca recunoscinţă pentru meritele căştigate pe terenul esplorărilor făcute în Yuenan şi Birma.

## Situaţia în Italia.

Ḑiarul „Piccolo“ anunţă, că generalul *Baldissera* a dat ordin pentru *deţinerea generalului Baratieri*. Asemenea au fost deţinuţĭ generalul *Ellena*, colonelul *Ballenzano* şi mai mulţĭ oficerĭ.

Tot acelaşĭ ḑiar anunţă, că cei *doi prinţĭ abesinienĭ*, carĭ au fost răpiţĭ înainte cu două lunĭ din Elveţia, unde se aflau la studiu, şi carĭ în timpul din urmă se aflau în tabĕra generalului Baratieri, după lupta dela *Adua* s'au refugiat la *Adigrat*.

Din *Massauah* a sosit în 8 c. o depeşă privată, în care se spune, că deja la 2 c. telegrafase majorul *Prestinari*, comandantul fortăreţei Adigrat, că el este hotărît sĕ apere fortăréţa păna la estrem. In depeşa sa Prestinari mai adause, că în fortăréţă se află provisiune *pentru o lună*, eventual şi pentru timp mai îndelungat, décă se vor micşora porţiunile. In Adigrat se află 300 bolnavĭ şi rebelii se află într'o depărtare numai de un chilometru de fortăréţă. Muniţiă este destulă. Bravul major fini depeşa sa cu următórele cuvinte: „Italia sĕ nu-şĭ facă grijĭ din causa nóstră. *Noi ne vom împlini datorinţa până la mórte!*“

„Agenţia Stefani“ anunţă, că în Asmara sosesc necontenit despărţăminte de soldaţĭ fugarĭ şi răniţĭ, şi că, după spusele spionilor, perderile *Şoanilor* încă sunt fórte considerabile. Se confirmă din tóte părţile *atitudinea strălucită şi eroică* a brigadelor generalilor *Dabormida* şi *Albertone*. In cât despre generalul *Arimondi*, se afirmă, că el zace *rănit în Adua*.

*

Mai multe ḑiare din Roma publică următórea listă ministerială: *Rudini*, presidiu şi interne; *Ricotti*, resbel; *Brin*, esterne; *Costa*, justiţiă; *Perazzi*, tesaure; *Gianturco*, culte; *Rachia* sĕu *Corsi*, marină; *Colombo* sĕu *Branca*, eventual interim. *Perazzi*, finance; *Guicciardini*, agricultură; şi *Caetani di Sermoneta*, postă şi telegraf.

## SCIRILE ḐILEI.

— 28 Februarie.

**Proces de pressă.** Alaltăerĭ s'a pertractat înaintea tribunalului din Budapesta procesul de pressă, intentat de procuratura supremă lui *Isidor Ziak*, scriitor advocaţial în Neoplanta. Ansă la acest proces a dat un articol intitulat *„Banditism politic“* şi publicat în diarul slovac „Narodnie Noviny“ dela 21 Maiŭ 1895. Articolul a fost scris de Ziak şi procurorul a descoperit în acela „delictul defăimării publice comis contra guvernului ungar“. După-ce juraţii declarară cu 10 contra 2 voturĭ, că autorul amintitului articol e vinovat pentru delictul defăimărei publice, tribunalul îl osândi pe Isidor Ziak la *4 lunĭ închisóre ordinară şi 100 fl. amendă.*

—o—

**Concertul Kastner** nu se va da mâne, intrevenind unele piedece neprevĕḑute.

—o—

**Rectificare.** In N-rul de erĭ al fóiei nóstre, la corespondenţa din Bihor, în două locurĭ s'a strecurat numele *„fişpan“*, în loc de *işpan*. De-asemenea la „Internatul român din Viena“, rêndul 17 de sus, este a-se ceti: *„Avênd a se trimite „sumele“* colectate“ etc., în loc de „numele“ etc.

## Un nou debut al episcopului Szabo.

Episcopul dela Gherla a ţinut sĕ se ilustreze cu o nouă circulară, caracteristică în felul ei, pe care a adresat'o ḑilele trecute către „clerul din întréga diecesă“. In circulară se avertiséză clerul, ca sĕ se feréscă a lua parte „în orĭ-ce feliu de atarĭ mişcăminte, carĭ ar avé de urmare naturală clătinarea încrederei, care a fost până acum în loialitatea veneratului cler“.

Ce-l va fi îndemnat pe episcopul Szabo sĕ vină tocmai acum cu un astfel de avertisment la adresa clerului sĕu, nu putem sci. Atâta însĕ se vede lămurit, că episcopul Gherlei,—neţinênd sémă de demnitatea şi patriotismul probat al clerului căruia 'i se face mare ofensă prin asemenea lecţiunĭ, — a voit sĕ facă şi prin acésta un serviciu de poliţaiŭ stăpânilor sĕi dela Budapesta.

Eată textul circularei, pe care o redăm fidel, cu tóte erorile marĭ stilare, ortografice şi tipografice, aşa cum a fost trimisă:

*„Reverendisimiloru in Churistos Frati Vicar Forane, Archdiaconi si Multu Onoratiloru Frati Protopopi si Preoti!*

„Cu ordinatiunile circularie de dto. 23 Nov. 1889 Nr. 8269 si de dto. 26 Martiu 1894 Nr. 3462 sa atrasu atentiunea Fratieloru vóstre la relatiunea dintre baserica şi statu şi la virtutile cetatianesci, prin cari trebue se se distinga preotulu amesuratu chiamarei sublime de pastoriu sufletescu. Pre cum sa accentuatu in acele ordinatini clerulu acestei diecese totu deaun'a a dovedit cu cuventulu si cu fapt'a fidelitate neinfranta catra preainaltulu Tronu supunere si ascultare facia de legile tierei si iubire sincera si loiala in privintia patriei. — Si candu o constatamu acésta si acumu *din impregiurarea scirei din locu competenut* intru ingrigirea facia de pastrarea bunei reputatiuni a veneratului cleru si in legatura cu acést'a de binele basericei si a porului credinciosu am aflatu de bine a ve reflecta parintiesce, **ca se ve feriti a lua parte in ori ce feliu de atari miscaminte, cari aru avé de urmare naturala clatinarea increderei, care a fostu pana acumu in loialitatea veneratului cleru.**

„Din siedinti'a consistoriala tienuta in Gherl'a la 12 Februariu 1896.

Joanu Szabó m. p.
Epp. gr.-cat. de Gherl'a.“

## Din Bucovina.

— Cernăuţĭ, 4 Martie.

Atât nou denumitul Archiepiscop şi Metropolit *Arcadie Ciupercovicĭ*, cât şi vicarul general *V. Repta*, sunt acei bărbaţĭ, dela carĭ Archidiecesa aşteptă adĭ sanarea multelor sale neajunsurĭ, între carĭ numĕră în primul rênd ameliorarea congruei preoţeştĭ, introducerea unei disciplinee corecte, fundată pe adevĕr şi strînsă obiectivitate, ér în genere ridicarea prestigiului bisericei nóstre din ţéră, care prin unii membrii ai consistoriului present, porniţĭ de rea voinţă, precum şi prin pleiada nepotismului, sub care povară greu gemea sĕrmanul cler archidiecesan, — a suferit atât de mult.

Intărirea Sionului ortodoxiei în Archidiecesă, prin o descendinţă clericală devotată, se póte aştepta numai atuncĭ, décă împărţirea bunurilor pămênteştĭ, adecă: conferirea parochiilor se va face după merit şi serviţ, ér nu după arbitriu şi volnicíă; atuncĭ nu vom vedé numai umbrele de un cler suferitor, ca cooperatorĭ până şi peste 20 de anĭ, nu vom vedé un cler cu studii academice istovit de nevoi şi neajunsurĭ, nu vom mai vedé un cler, care îşĭ blastămă momentul, când a intrat în dogma clericală, şi îşĭ deplânge sórtea, neputêndu-şĭ creşte copiiĭ. Sub aceştĭ bărbaţĭ se aştéptă că se va introduce în Archidiecesă o disciplină imparţială obiectivă şi făr' de patimĭ personale, carĭ patimĭ au distrus până acuma încrederea în conducĕtorii destinelor bisericescĭ, şi mai mult au contribuit la surparea vazei preoţeştĭ de-o parte, ér de alta la indolenţa poporului faţă de cler.

Avem speranţă, că dóră va scăpa acum Archidiecesa de umbrele nenorocite de până acum şi vom avé bucuria de-a vedé destinându-ni-se nisce protopopĭ deplin conscii de chiămarea şi activitatea lor rodnică prin decănate. La acéstă speranţă ne îndreptăţesce şi esperienţele noului Metropolit, dela care, prin devotatul sucurs al noului vicar Archidiecesan, se aştepta, că va afla motive suficiente a-se încunjura atât în Consistoriu, cât şi prin decanate cu bărbaţĭ aptĭ, cu caractere firme şi intacte, carĭ vor fi într'adevĕr sarea şi lumina clerului în Archidiecesă, — căcĭ cu fiinţe discreditate înaintea publicului mare în modul cel mai drastic şi inferior, cu fiinţe de caracter josnic şi accesibile la patimă şi rĕsbunare, nu se va mai puté administra cu succes Archidiecesa.

Sever.

## Coresp. part. a „Gaz. Trans.“

Nusfalĕu, 6 Martie n. 1896.

In ḑiua de 9 Februar n. c. în comuna *Figa* s'a aranjat o petrecere de iérnă, la care şi eu am luat parte şi după ce vĕd, că nu s'a scris nimica în public despre acea petrecere, îmĭ iau libertate, cu bunavoinţa Onor. Redacţiunĭ, a scrie câte-va şire eu.

Mai întâiŭ mĕ simt dator sĕ amintesc, că comuna Figa este un sat mic, cu circa 80—90 familii curat românescĭ. Eu, care am vĕḑut comuna acésta înainte cu 16 anĭ în o stare de tot miseră, mărturisesc bucuria, ce am simţit acuma, când am aflat'o după 16 anĭ schimbată într'o stare bună şi înfloritóre; astăḑĭ poporul de aci este harnic, are o şcólă frumuşică şi ţinută în curăţeniă. Am mai înţeles, că se pregătesc a-şĭ edifica o biserică de pétră. Bunăstarea şi înflorirea acestei comune are poporul de-a o mulţumi preotului lor, d-l *Simeon Popan*, care de 15 anĭ, de când e preot aicĭ, şi-a dat tótă silinţa, ca poporul sĕ înflorescă, biserica şi şcóla sĕ fiă în rênd bun.

Petrecerea s'a ţinut în casa şcolară, sala de joc era aranjată cu gust, pe cât numai se póte într'o comună mică ca Figa. Deşi timpul nu a fost destul de favoritor, totuşĭ s'a adunat un public destul de frumos, ca sĕ facă bucuriă poporului din comuna, care-l aştepta cu cea mai mare dragoste şi iubire.

Petrecerea a fost curat românéscă; copile tinere cu feciorĭ sdravenĭ, bărbaţĭ viguroşĭ cu neveste sănĕtóse, şi-au petrecut în voiă bună cu jocurĭ şi cântece românescĭ, de nimenĭ conturbaţĭ.

Dintre d-şóre am observat pe Lucreţia şi Eugenia Sigartĕu, Rosalia Micu, Maria Moişiu, Vironica şi Maria Morariu şi încă câteva, carĭ le-am scăpat din memoriă; dintre domnĭ: Samson Onighi preot în Malin, Bartolomeŭ Sigarteu proprietar în Şintereag, Georgiu Micu notar în Nuş-

falĕu, Vasiliu Moişiu proprietar în Arpaştĕu etc.

Costumul naţional a fost bine representat şi acelor d-şóre, care-l purtau, le sta fórte bine. Petrecerea şi-a ajuns culminaţiunea le 12 óre nóptea, când bravul învĕţător d-l Elia *Blaga*, stud. abs., în fruntea a 12 tinerĭ din Figa, îmbrăcaţĭ în pitorescul costum naţional, au surprins publicul, care îi aplauda în mod afectuos. Aceştia prin jocurile naţionale „Bătuta", „Căluşeriul" şi „Românul", prin ţinuta eroică a tinerilor, punctualitatea vătafului în conducerea jocurilor a amusat mult publicul şi l'a dispus fórte bine.

Ce se ţine de venitul material al acestei petrecerĭ el nu a fost mare, înse a fost destul, ca în alte timpurĭ sĕ se pótă aştepta şi la mai mult, după ce începutul a fost destul de bun.

G. M.

## Academia Română

### Sesiunea generală din anul 1896.

(Urmare.)

*Publicaţiunile Hurmuzaki şi cercetărĭ istorice.*

Marea publicaţiune istorică, care de 16 anĭ se face sub îngrijirea Academiei şi sub numele întemeiătorului ei Eudoxiu Hurmuzaki, s'a continuat şi în anul trecut. In acest an însĕ, desvoltarea acestei lucrărĭ a fost restrînsă, din causă că ministeriul instrucţiunii publice a redus cu 8000 lei subvenţiunea anuală dată de stat, scădênd'o dela 33.000 lei la 25.000 lei. Prin acéstă reducere, s'au făcut cu neputinţă unele cercetărĭ de documente în archive străine şi s'a mărit tot de-odată suma datorită pentru tipărirea publicaţiunii. Tot din acéstă causă, în acest an s'a tipărit mult mai puţin decât în anii trecuţĭ.

Ministrul actual al Instrucţiunii publice, d-l coleg P. Poni, a îngrijit a se restabili în buget subvenţiunea întrégă de 33.000 lei, ca şi în anii trecuţĭ. Astfel, publicaţiunea şi cercetările făcute pentru dênsa se vor puté desvolta fără pedecă.

Lucrările făcute pentru acéstă publicaţiune în anul trecut sunt următórele:

1. Din *Tomul II, partea 5-a*, format din documente din anii 1552—1566, adunate din diferite publicaţiunĭ străine de d-l N. Densuşianu, s'au tipărit cólele 27—74. Volumul este decĭ aprópe terminat şi cuprinde până acum 291 documente.

2. Din *Tomul IX*, cuprindênd documente din archive străine dela Veneţia, Stockholm şi din alte oraşe, precum şi din colecţiunea de documente originale străine a Academiei, s'au tipărit cólele 41—60 sub îngrijirea d-lui I. Slaviciĭ. Volumul cuprinde până acum 650 documente din anii 1650—1712.

3. *Tomul III* din *Suplementul II*, cuprindênd documente din archivele şi bibliotecele polone, a început a se tipări sub îngrijirea d-lui Ioan Bogdan, drept continuare la celelalte douĕ volume din acelaşĭ suplement. S'au tipărit întâiele 4 cóle, cuprindênd 25 documente.

4. S'a dat la tipar *Indicele alfabetic* al materiilor cuprinse în tomurile I şi II din *Suplementul I* al publicaţiunii. Documentele din aceste douĕ volume, provenind din acelaşĭ isvor, care este Ambasada Franciei dela Constantinopol şi Consulatele ei din Principate, formézâ un corp de informaţiunĭ, a căror întrebuinţare va fi fórte mult înlesnită prin acest indice, care a fost început de abatele Fauvin dela Praga şi terminat acum de d-l N. Hodoş.

5. Traducerea românéscă a tomului II din *Fragmente din Istoria Românilor* de E. Hurmuzaki făcută de d-l I. Slaviciĭ a început a se tipări. S'au tipărit până acum 3 cóle.

6. Colecţiunea manuscriptelor rĕmase dela nemuritorul Eudoxiu Hurmuzaki, date de familia luĭ spre publicare statuluĭ român şi aflătóre astăḑĭ în păstrarea Academiei, s'a adaus cu alte manuscripte descoperite în anul trecut în hărtiile familiei Hurmuzakĭ şi dăruite de d-l Baron Eudoxiu Hurmuzakĭ, nepotul ilustrului cercetător. Aceste manuscripte au fost presentate Academiei la 14 Aprilie anul trecut şi.... cuprind aprópe tóte lucrărĭ şi note, carĭ vor trebui sĕ fiă tipărite în seria fragmentelor.

(Va urma.)

## Omor ritual?

Dela procesul sensaţional din *Tisza-Eszlar* încóce s'au mai ivit din timp în timp casurĭ suspecte, că Jidanĭ fanaticĭ ar fi comis omorurĭ rituale; tot-déuna însĕ procesele pornite pentru astfel de omorurĭ s'au finit cu aceea, că „Jidanii ar fi pe nedrept învinovăţiţĭ, şi tóte aserţiunile despre omorurĭ rituale ar fi minciunĭ şi defăimărĭ".

Acum în timpul din urmă s'a ivit însĕ un cas fórte caracteristic de „omor ritual", în urma căruia s'a pornit un proces, despre care nicĭ decum nu se póte prevedé cum se va fini. Casul este următorul:

In 6 Septemvre 1895 s'a aflat mórtă fiica de $5^1/_2$ anĭ a ţĕranului Iosif *Balazs* din comuna *Garam-Kis-Sallo*. La cap, la gât şi la piept îi lipsea fetiţei mórte pielea şi o parte de carne, şi s'a constatat, că părţile aceste au fost rupte şi tăiate de pe trupul fetiţei, înainte de ce ar fi murit ea.

Locuitorii amintitei comune, şi mai ales preotul Ioan *Fuss*, erau de firma convingere, că fetiţa Iulia Balazs a căḑut victimă unui omor ritual. Fuss şi publică în „*Magyar Allam*" un articol, în care accentuă, că în timpul, când disparu fetiţa, erau adunaţĭ la cârciumarul satului, *Ignaz Adler*, o mulţime de Jidanĭ, între carĭ mai mulţĭ „şahterĭ".

In urma acésta cârciumarul Adler intentă *proces de pressă* ḑiarului „M. All." şi autorului articolului din cestiune. Tribunalul din Ipolysag începu cercetarea şi o estinsă şi asupra lui Adler, dĕr mai târḑiu sistă orĭ-ce procedură contra acestuia pe motiv, că contra lui Adler şi contra consoţilor sĕi nu s'a ivit alt moment suspect, decât singur numai acela, că ei aparţin confesiunei israelite.

Ḑiarele, mai ales cele antisemite, din Austria şi din străinĕtate şi-au dat de repeţite-orĭ părerile în acéstă cestiune, şi aprópe tóte afirmau, că numai Adler a putut fi omorîtorul.

Locuitorii comunei Garam-Kis-Sallo erau fórte înverşunaţĭ asupra cârciumarului Adler şi în continuŭ îl ameninţau, ba odată îi sparseră ferestrile.

De un timp încóce se observă însĕ, că Adler nu mai este la minte întrégă şi că altfel Vinerea trecută el fù dus de cătră fiiul şi ginerele sĕu la Budapesta pentru de-a consulta medicii. Aceştia constatară, că Adler sufere de *alienaţiune mentală*; el plângea necontenit şi cădea în leşin. Vinerĭ séra când fiiul sĕu adurmi, bĕtrânul Adler se furişă afară din odaia, în care se aflau ambii şi se *spênḑură în curte*.

Cum se vede, totul se petrecŭ în mod fórte curios şi misterios. Fiiul lui Adler declară, că el *va continua procesul* de pressă intentat de tatăl sĕu. Se crede, că pertractarea finală va fi la 26 c.

## „ALBINA" în 1895.

### Raportul Consiliului de administraţiune cătră adunarea generală a acţionarilor din 28 Martie 1896.

(Fine).

*Depunerile:*

Cu finea anului 1895 erau la institut 7175 depunerĭ în sumă de 5.115,235 fl. 46 cr., cu 170.008 fl. 37 cr. mai mult decât în anul precedent.

*Escomptul de cambii:*

Starea portofoliului cu finea anului 1895 era de *19,472* cambii în valóre de 3.316,761 fl. 21 cr., faţă de anul precedent mai mult cu 283.951 fl. 66 cr.

*Imprumuturĭ hipotecare:*

In 31 Decemvre 1895 erau 2550 oblig. în sumă de 2.041,749 fl. 08 cr., o crescere de 146,912 fl. 46 cr. faţă de anul precedent. Aceste pretensiunĭ sunt asigurate prin hipotece de un areal peste tot de 95.920 jugĕre 1116 stângini □ în valóre de 7.450,520 fl., fiind coprinse aicĭ şi edificiile.

*Credite cambiale cu acoperire hipotecară:*

Cu 31 Decemvre 1895 erau 413 imprumuturĭ în sumă de 588.841 fl. 50 cr, faţă de anul precedent o crescere de 56,717 fl. 80 cr.

*Credite de cont curent:*

Cu finea anului 1895 erau 212,706 fl. 33 cr., mai mult cu 85,313 fl. 04 cr. faţă de anul precedent.

Primită acéstă propunere, dividenda anului 1895 va rĕmâné tot cea din anul precedent, adecă *16 fl. de acţiune vechiă* şi se póte ridica imediat după adunarea generală. Fondul special de reservă înfiinţat în 1892 se va urca la cifra de *220,423 fl. 25 cr.* Fondul de pensiunĭ al funcţionarilor la *102,096 fl. 87 cr.*

Terminând, Vĕ presentăm raţiociniul cu tóte conturile sale, rugându-vĕ, ca după ce veţĭ fi ascultat şi raportul comitetului de supraveghiare sĕ binevoiţĭ: 1) a lua spre scire raportul acesta, a aproba bilanţul încheiat la 31 Decemvre 1895 şi a da direcţiunei şi comitetului de supraveghiare absolutoriu pentru gestiunea lor pe anul espirat; 2) a primi propunerea nóstră relative la distribuirea profitului net; 3) a distribui suma destinată spre scopurĭ culturale şi de binefacere; 4) a ficsa preţul marcelor de presenţă pe anul curent; 5) a primi propunerea nóstră referitóre la înfiinţarea unui fond de garanţă pentru scrisurile fonciare de 200,000 fl. din fondul special de reservă, în sensul §-lui 97 din statute; 6) a alege doi membri în consiliul de administraţiune.

Din şedinţa direcţiunei din 24 Februarie 1896.

I. Hannia m. p. preşedinte. — Cosma m. p. director executiv.

## Mulţămită publică.

Sibiiu, 20 Febr. v. 1896.

Cu ocasiunea şedinţei publice, arangiată de cătră societatea de lectură „Andreiu Şaguna" în 29 Noemvre st. v., în memoria Marelui archiereu Andreiu, au incurs oferte benevole în favorul societăţii dela următorii p. t. d-ni:

Ilustr. Sa Dr. Ilar. Puşcariu, archimandrit-vicariu archiep. 5 fl., Dr. R. Roşca, director semin. 3 fl., Al. Lebu, mare propriet. 3 fl., Dr. P. Şpan, prof. sem. 2 fl., Pant. Lucuţa, ases. consist. 2 fl., I. Papiu, protopresb. 2 fl., Dimitrie Comşa, prof. sem. 2 fl., Dr. Elie Cristea, secretar consist. 2 fl., Dr. V. Bologa, director 2 fl., Nic. Borzea, preot în Viştea inf. 2 fl., Dr. I. de Preda adv. 2 fl., I. Hanea, director sem. pens. 2 fl., Dr. N. Vecerdea, adv. 2 fl., N. Cristea, asesor consist. 2 fl., Dr. Amos Frâncu, adv. 2 fl., G. Dima, prof. de musică 2 fl., N. Opriş, preot în Şura mare 1 fl. 50 cr., Toma Ienciu, notar în Fofeldea 1 fl. 50 cr., I. Costin, redactor 1 fl., Familia Simtion 1 fl., Ars. Bunea, secretar 1 fl., N. Dragomir preot în Porceştĭ 1 fl., S. Dăian, econom 1 fl., Dr. I. Stroia, prof. sem. 1 fl., N. Tăbăcariu 1 fl., Dr. D. P. Barciau, prof. sem. 1 fl., I. Ghibu, prof. sem. 1 fl., N. Lupean 1 fl., D-na Paraschiva Saftu 1 fl., Dr. V. Saftu, prof. sem. 1 fl., Dr. A. Tincu, adv. 1 fl., Ilie Moga, învĕţ. 1 fl., D-na Paraschiva Rebega 1 fl., D. Cunţan, prof. sem. 1 fl., Familia Trifan 1 fl., I. Popa, înv. 1 fl., D-na Ana Pascu 1 fl., D-şóra Mariór̆a Pascu 50 cr., N. N. 1 fl., I. Iordache înv. 50 cr., C. Prie, preot în Secădate 50 cr., Elisabeta Rempold 50 cr., C. Popa, învĕţ. 50 cr., D-na Maria Andraş 50 cr., N. Stoica, înv. în Şura mare 50 cr., I. Opriş, propr. în Şura mare 50 cr., N. N. 50 cr., I. Coţiofan, voluntar 50 cr., M. Mihu, propr. 50 cr., G. Hango, econ. sem. 50 cr., A. Filip 50 cr., St. Căpăţînă 30 cr.

(Va urma.)

## SCIRI ULTIME.

**Budapesta**, 10 Martie. Din isvor semi-oficial se comunică, că în ministeriul instrucţiunei publice s'au început deja lucrările pentru *revisuirea legei privitóre la instrucţiunea poporală.*

**Budapesta**, 11 Martie. In şedinţa de aḑĭ a camerei deputaţilor, ministrul de comerciu a presentat proiectul de lege privitor la construirea liniei ferate Vinţul de jos — Sibiiu — Turnu-roşu. Proiectul încurênd va deveni lege.

**Berlin**, 11 Martie. Impĕratul a primit aḑĭ în audienţă pe ministrul de esterne Goluchowsky. Audienţa a durat $^3/_4$ oră.

## DIVERSE.

**Regele Menelik.** Regele Menelik al Abesiniei, învingĕtorul asupra Italienilor, despre care în timpul din urmă se vorbesce atât de mult, este de 54 anĭ. Are un tip adevĕrat oriental şi ţine mult la credinţa străbună. Iubesce ideile moderne şi e amicul înaintărei, şi a civilisaţiunei. Haremul şi'l pórtă cu sine, deóre-ce la Şoanĭ e datina, că pe bărbaţĭ îi însoţesc femeile chiar şi în luptă. Are la îndemână telegraf şi telefon. Menelik are o faţă palidă şi barbă négră. Ii plac datinele europene şi cea mai mare dorinţă a sa este, sĕ pótă călĕtori odată prin Europa. A învĕţat fórte iute limba italiană. El lucră împreună cu secretarii şi tălmacii sĕi, nopţĭ întregĭ şi pe miniştri îi chiamă peste ḑi şi de câte trei orĭ la sfat. Se ḑice, că Menelik într'atâta iubesce pacea, încât ar fi aplicat sĕ încheie cu Italienii chiar şi o pace ruşinósă, şi el n'ar pretinde nicĭ desdaunare de resbel nicĭ teritor dela Italienĭ. Menelik, înainte de-a începe resbelul, a ordonat soldaţilor sĕi, că, décă ei vor prinde ostaşĭ italienĭ, sĕ nu tracteze rĕu cu ei şi cu deosebire sĕ tracteze bine cu ḑiariştii. „Vĕ însemnaţĭ bine" ḑise Menelik soldaţilor, „décă prindeţĭ în resbel pe vr'un ḑiarist italian, sĕ-l lăsaţĭ în pace, pentru-că aceştia sunt scriitorĭ, şi tot ce e scrise, e sfânt". Acest cuvênt, într'adevĕr însémnă fórte mult la un Oriental. Un ḑiarist francez scrie despre Menelik următórele: „Regele m'a primit în audienţă privată. Nu l'am recunoscut. Dela ultima convenire a nóstră se pare ca şi când ar mai fi crescut. Nu mai e acela, care a ḑis odată în Eutoto, „că darurile nóstre întru-ader dispar faţă de măreţele vóstre darurĭ". Se ḑice, că ómenii fac evenimentele, ĕr eu stând înaintea Majestăţii etiopene m'am cugetat, că óre nu evenimentele fac pe ómenĭ? Menelik îmĭ mai ḑise, că pe el îl dóre fórte tare bătălia acésta, care a costat atâţia Creştinĭ şi încă va mai costa. „Tu scii bine, că eu mĕ înfior la vĕrsare de sânge", îmĭ ḑise Menelik, şi apoi continuă: „Când am ocupat cetatea Herrárt, acolo se aflau o mulţime de rĕsculaţĭ, carĭ toţĭ au meritat sĕ fiă omorîţĭ, eu însĕ i-am graţiat şi liberat".

**O visită plătită de medic.** Se crede, că nimic nu-i mai rĕu pentru un medic, decât atuncĭ, când visitéză pe un bolnav, care nu-i plătesce; dĕr câte-odată i-se întêmplă şi mai rĕu.

Intr'o ḑi merse la un medic un om fórte nĕcăjit şi cu lacrămĭ în ochĭ, cerêndu-i ajutor pentru unul din copii sĕi, care era greu bolnav. Doctorul îi rĕspunse:

— „Şi eu sunt cam bolnav, am frigurĭ, şi pentru că n'am trăsură, te rog sĕ-mĭ aducĭ d-ta una, şi eu voiŭ face tot posibilul ca sĕ pot merge".

Tatăl copilului bolnav se întórse în adevĕr cu o trăsură, şi doctorul avù norocul sĕ scape pe copil din bólă; dĕr când trimise doctorul un cont de 10 lei pentru visita sa, tatăl copilului îi trimise şi el un cont de 15 lei. Era plata trăsurei, pe care o luase dela un vecin al sĕu. Lucrul a ajuns înaintea judecăţii, care hotărî ca doctorul sĕ plătéscă clientului diferinţa de 5 lei.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

## PUBLICAȚIUNE.

**Bunurile societăței fost. grănițeri din Teiuș,** prin sentenția judecătorescă ajunsă în putere de drept sunt a se împărți între îndreptățiți — spre a se putea efeptui acésta împărțire. — **Se caută cumpĕrătorĭ la 2 morĭ** (à 3 petri una) estimate cu **28,000 fl.** ambele situate în comuna mare Tovis (Teiuș) precum și la **2 case** estimate cu **1500 fl.**

Amatorii se caută a intra la învoială cu comitetul fost. grănițerĭ din Teiuș, comit. Albei-Inferióre spre ale putea obținea. 934,1—5

### Cursul la bursa din Viena.

Din 10 Martie 1896.

| | |
|---|---|
| Renta ung. de aur 4% . . . . | 122.40 |
| Renta de coróne ung. 4% . . . | 99.25 |
| Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% . | 124.— |
| Impr. căil. fer. ung. în argint 4½% | 101.90 |
| Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis. | 121.40 |
| Bonurĭ rurale ungare 4% . . . | 96.90 |
| Bonurĭ rurale croate-slavone. . . | 97.— |
| Împrum. ung. cu premii . . . . | 159.75 |
| Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin. | 144.50 |
| Renta de hârtie austr. . . . . | 101 20 |
| Renta de argint austr. . . . . | 101.25 |
| Renta de aur austr. . . . . . | 122.45 |
| Losurĭ din 860 . . . . . . | 148.75 |
| Acții de ale Băncei austro-ungară. | 994.— |
| Acții de-ale Băncei ung. de credit. | 420 50 |
| Acții de-ale Băncei austr. de credit. | 381.50 |
| Napoleondorĭ. . . . . . . . | 9.57 |
| Mărcĭ imperiale germane . . . | 59.— |
| London vista . . . . . . . | 120.75 |
| Paris vista . . . . . . . . | 47.85 |
| Rente de coróne austr. 4%. . . | 101.50 |
| Note italiene. . . . . . . . | 43.15 |

### Cursul pietei Brașov.

Din 11 Martie 1896.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote rom. | Cump. | 9.50 | Vênd. | 9.54 |
| Argint român. | Cump. | 9.45 | Vênd. | 9.50 |
| Napoleon-d'orĭ | Cump. | 9.55 | Vênd. | 9.58 |
| Galbenĭ | Cump. | 5.60 | Vênd. | 5.65 |
| Ruble rusescĭ | Cump. | 1.24 | Vênd. | 1.28 |
| Mărcĭ germane | Cump. | 58.90 | Vênd. | 59 05 |
| Lire turcescĭ | Cump. | 10.76 | Vênd. | 10.90 |
| Scris. fonc. Albina 5% | | 101.40 | Vênd. | 101.25 |





# Mersul trenurilor

## pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octombre 1895.

### Budapesta—Predeal

| Tren de persón. | Tren accel. | Trenŭ mixt. | Tren de persón. | Tren accel. | | | | Tren de persón. | Trenŭ mixtŭ | Tren accel. | Tren accel. | Trenu de persón. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 — | 8.05 | | 8.05 | 2 15 | pl. | Viena . . . | sos. | 1.55 | | 1 55 | 7.20 | 6.25 |
| 8.30 | 2.15 | | 5.45 | 9.15 | | Budapesta | | 7.— | | 7.25 | 1.50 | 8.10 |
| 11.21 | 4 16 | 5.10 | 9 02 | 11.12 | | Szolnok . . | | 3.27 | | 5.23 | 11.44 | 4.43 |
| 1.33 | 5.48 | 8.00 | 11 33 | 12.48 | | P. Ladány . . | | 1.19 | | 3.46 | 10.03 | 2.17 |
| 3.42 | 7.08 | | 1.48 | 2.12 | sos. | Oradea-mare . | pl. | 11.04 | | 2.26 | 8.43 | 11.32 |
| 3.58 | 7.15 | | 2.06 | 2.20 | pl. | | sos. | 10.44 | | 2.19 | 8.38 | 11.17 |
| 4 38 | 7.43 | | 3.03 | 2.50 | | Mezö Telegd . | | 10.07 | | 1.52 | 8.11 | 10.42 |
| 5 20 | 8.18 | | 3.45 | 3.26 | | Rév . . . . | | 9.30 | | 1.26 | 7.46 | 10.08 |
| 5.43 | | | 4 06 | | | Bratca . . . | | 9.10 | | | | 9.50 |
| 6.32 | 9.07 | 2.52 | 4.53 | 4.17 | | Ciucia . . . | | 8.32 | | 12.47 | 7.08 | 9.19 |
| 7.16 | 9.37 | 3.51 | 5.32 | 4.50 | | B.-Huiedin | | 7.54 | | 12.17 | 6.39 | 8.37 |
| 8.07 | | 5.05 | 6.24 | | | Ghârbău . . | | 6.54 | | | | 7.37 |
| 8.34 | 10.37 | 6.14 | 6 59 | 5 55 | sos. | Clușiu . . . | pl. | 6.13 | | 11.01 | 5.23 | 7.— |
| | | | Tr. mix. | | | | | | | | tr. mixt | |
| 8.49 | | 11.10 | 8 40 | 6.11 | pl. | | sos. | | 5.45 | 10 45 | 4.48 | 6.45 |
| 9.06 | | 11.32 | 9.08 | 6.27 | | Apahida . . | | | 5.18 | | 4.23 | 6.27 |
| 10.12 | | 12 50 | 10 40 | 7.27 | | Ghiriș . . . | | | 3.53 | 9.23 | 3.— | 5.21 |
| 10.42 | | 1 25 | 11.25 | 7.50 | | Cucerdea . . | | | 3.06 | 8.49 | 2.20 | 4.47 |
| 11.01 | | 1.43 | 11.54 | | | Uioara . . . | | | 2.48 | | 2.— | 4.31 |
| 11 09 | | 1.52 | 12.04 | | | Vințul de sus | | | 2.40 | | 1.51 | 4.24 |
| 11.31 | | 2.18 | 12.34 | 8.17 | | Aiud . . . | | | 2.11 | 8 23 | 1.23 | 4.03 |
| 11.48 | | 2·40 | 1.— | 8.33 | sos. | Teiuș . . . | pl. | | 1.45 | 8.06 | 12.54 | 3.42 |
| 12.25 | | | 1 40 | 8.38 | pl. | | sos. | | 1.10 | 7.59 | | 2.49 |
| 12.52 | | | 2.17 | | | Creciunel . . | | | 12.39 | | | 2.24 |
| 1.06 | | | 2.35 | 9 09 | | Blașiu . . . | | | 12.24 | 7.30 | | 2.10 |
| 1.37 | | | 3.14 | | | Micăsasa . . | | | 11.48 | | | 1.38 |
| 1.52 | | | 3.34 | 9.42 | sos. | Copșa-mică . | pl. | | 11.29 | 6 56 | | 1.18 |
| 2.13 | | | 3 49 | 9.44 | pl. | | sos. | | 11.14 | 6 54 | | 1.01 |
| 2.32 | | | 4.11 | 9.59 | | Mediaș . . . | | | 10.55 | 6.41 | | 12.46 |
| 3.04 | | | 4 48 | 10 22 | | Elisabetopol . | | | 10.21 | 6 20 | | 12.16 |
| 3.40 | | | 5 27 | 10.51 | | Sighișóra . . | | Numa vinerea comunică. | 9.42 | 5.53 | | 11.39 |
| 4.03 | | | 6 10 | 11.12 | | Hașfalĕu . . | | | 9.12 | 5.32 | | 11.17 |
| 5 34 | | | 7.50 | 12.26 | | Homorod . . | | | 7.45 | 4 27 | | 10.02 |
| 6.12 | | | 8.30 | 12.58 | | Agoștonfalva . | | | 7.02 | 3.53 | | 9.22 |
| 6.41 | | | 9.03 | 1.15 | | Apața . . . | | | 6.36 | 3.37 | | 8.57 |
| 7.16 | Tren de person. | Tren mixt | 9.38 | 1.34 | | Feldióra . . | | | 5.58 | 3.16 | Tren de persón. | 8.23 |
| 8.— | | | 10.25 | 2.09 | sos. | Brașov . . . | pl. | | 5.08 | 2.45 | | 7.43 |
| | 3.55 | 11.— | | 2 19 | pl. | | sos. | 7.01 | 5.20 | 2.18 | 9.08 | |
| | 4 40 | 12.26 | | 3.01 | | Timiș . . . | | 6.— | 4.14 | 1 42 | 8.28 | |
| | 5.10 | 1 11 | | 3 31 | | Predeal . | | 5.11 | 3.32 | 1.12 | 8 01 | |
| | 12.00 | 8 30 | | 9.30 | sos. | Bucuresci . . | pl. | | 9.15 | 8.35 | 3.15 | |

### Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

| Trenŭ mixtu | Trenŭ de persón. | Trenŭ de persón. | Trenŭ de persón | | | | Trenŭ de persón. | Trenŭ de persón. | Trenŭ de persón. | Trenŭ mixtu |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 2.25 | 8.10 | 3.11 | 8.59 | pl. | Cucerdea . . | sos. | 7.41 | 2.36 | 8.31 | 1.18 |
| 3 14 | 8.51 | 3.52 | 9.40 | | Ludoșŭ . . . | | 7.03 | 1.58 | 7.43 | 12.32 |
| 4 07 | 9.37 | 4.37 | 10.23 | | Cipău . . . | | 6.24 | 1.19 | 6.55 | 11.43 |
| 5 07 | 10.27 | 5.26 | 11.11 | sos. | Oșorheiu . . | pl. | 5.30 | 12.25 | 5.50 | 10.35 |
| 5.40 | 10.42 | 5.36 | | pl. | | sos. | | 9.20 | 5.04 | 10 — |
| 7.19 | 12.21 | 7.19 | | sos. | Regh.-săs. . . | pl. | | 7.49 | 3.25 | 8:25 |

### Ghirișŭ—Turda

| trenu de persón. | trenŭ mixtŭ | trenu mixtŭ | trenu de persón. | | trenu de persón. | trenu mixtu | trenŭ mixtu | trenu de persón. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 7 33 | 11.— | 4.— | 10.21 | Ghiriș . . . . . . | 5.10 | 10.30 | 3.30 | 9.12 |
| 7.53 | 11.20 | 4-20 | 10.41 | Turda . . . . . . | 4.50 | 10.10 | 3.10 | 8.52 |

### Copșa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgărașŭ

| trenŭ de persón. | Tren mixt | trenŭ de persón. | trenŭ mixtŭ | | | | trenŭ mixtŭ | Tren mixt | trenŭ de persón | trenŭ de persón. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 2.20 | 4 45 | 11.34 | 7.10 | pl. | Copșa mică . | sos. | 9.34 | 3.39 | 6.20 | 12.35 |
| 3.57 | 6 35 | 1.03 | 8.50 | | Ocna . . . | | 8.11 | 2 01 | 5.12 | 11.01 |
| 4.19 | 7.01 | 1.25 | 9.15 | sos. | Sibiiu . . . | pl. | 7.44 | 1 31 | 4.49 | 10.30 |
| 4 36 | în tótă Marța și Vinerea | | 1.46 | pl. | | sos. | 7.28 | în tótă Marța și Vinerea | | 8.33 |
| 6.16 | | | 3.31 | | Avrig . . . | | 6.02 | | | 6.54 |
| 8.42 | | | 6.08 | sos. | Făgăraș . . | pl. | 3.28 | | | 4.05 |

### Simeria (Piski)—Hunedóra

| trenŭ mixtu | trenŭ mixtu | trenŭ mixtu | trenŭ mixtu | | trenŭ mixtu | trenŭ mixtu | trenŭ mixtu | trenŭ mixtu |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 6.15 | 11.35 | 4.25 | 10.28 | Simeria . . . . . . | 4.50 | 10.25 | 3.10 | 8.34 |
| 6.38 | 11.54 | 4.48 | 10.46 | Cerna . . . . . . | 4.34 | 10.05 | 2.54 | 8.14 |
| 7.13 | 12.20 | 5.23 | 11.12 | Hunedóra . . . . . | 4.10 | 9.38 | 2.30 | 7.45 |

### Brașov—Zêrneștĭ

| trenŭ mixtu | trenŭ mixtu | trenŭ mixtu | | trenŭ mixtu | trenŭ mixtu | trenŭ mixtu |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 8.35 | 4.55 | | Brașov . . . . . . | 7.36 | 1.29 | |
| 10.28 | 6.36 | | Zêrneștĭ . . . . . | 6.06 | 12.05 | |

### Mureș-Ludoș - Bistrița

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Numai Lunia comunică | N. Marța comunică | | Circulă numai Marța | | Numai Vineré circulă |
| 4.— | 9.10 | 4.20 | Mureș-Ludoș . . . . | 6.46 | 7.21 | |
| 5 03 | 10.28 | 5.35 | Zau . . . . . . . | 5.49 | 6.24 | |
| 6 48 | 12 41 | | Țagu-Budatelicŭ . . . | | 4.50 | 9.40 |
| 7 38 | 1.54 | | St. Mihaiu de câmpie . | | 3 44 | 8.46 |
| 8.33 | 3.02 | | Lecința . . . . . . | | 2.48 | 7.43 |
| 9 07 | 3.41 | | Ș.-Măghiăruș . . . . | | 2.01 | 6 52 |
| 9.59 | 4 55 | | Bistrița . . . . . . | | 1.16 | 5.55 |

### Arad—Timișóra

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 6.20 | 11.30 | 5. | Aradŭ . . . . . . | 10.43 | 3.44 | 10.55 |
| 7.08 | 12.47 | 6.14 | Vinga . . . . . . | 9.42 | 2.40 | 10.11 |
| 8.01 | 2.05 | 7.39 | Timișóra . . . . . | 8.20 | 1.12 | 8.15 |
| 1.26 | 7 38 | 12.33 | Segedin . . . . . . | 5.— | | 5.59 |

### Sibiiu — Cisnădie.

| trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ |
|---|---|---|---|---|
| 5.30 | 1.36 | pl. Sibiiu . sos. | 7.10 | 9.20 |
| 5.43 | 1.49 | „ Selemberk „ | 6.57 | 9 07 |
| 6.06 | 2.12 | „ Cisnădie pl | 6.36 | 8.46 |

### Sighișóra—Odorheiu-sĕcuesc.

| trenu mixtu | trenu mixtu | | trenu mixtu | trenu mixtu |
|---|---|---|---|---|
| 3 22 | 11.08 | Sighișóra . . . | 9.51 | 5.32 |
| 4.14 | 11.48 | Hașfaleu . . . | 9.02 | 4.54 |
| 6.20 | 1.59 | Odorheiu-sĕcuesc. | 7.15 | 3.— |

Nota: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrațĭ cu linii mai negre însemneză órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.